

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS
JUSTAS DŽIUGELIS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 2396709 El. p. justas.dziugelis@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijai

2019-09-30

DĖL TAKSI PASLAUGAS TEIKIANČIŲ BENDROVIŲ

2019-09-30 Lietuvos Respublikos Seime įvyko diskusija (toliau – **Diskusija**) dėl taksi paslaugų teikimo žmonėms su negalia situacijos ir matomų problemų bei transporto priemonių jiems vežti pritaikymo poreikio. Diskusijoje dalyvavo taksi paslaugas teikiančių bendrovių atstovai, Vilniaus miesto savivaldybės atstovai, Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijos (toliau – **Ministerija**) atstovai bei nevyriausybinę organizacijų, vienijančių neįgaliuosius, atstovai.

Kintačioje visuomenėje vis daugiau asmenų, turinčių judėjimo negalią, tampa aktyvesni, žmonės skatinami judėti ir keliauti ne tik Lietuvoje, bet ir į Lietuvą, ir tai tampa Valstybės prioritetu, siekiant įgyvendinti intensyviai vykdomą neįgaliųjų socialinės intergracijos politiką Lietuvoje, nepaisant to, po Diskusijos paaiškėjo, kad šiai dienai didžiausios taksi paslaugas teikiančios bendrovės vis dar neturi pritaikytų automobilių judėjimo negalią turintiems asmenims, kuriems tokios paslaugos yra itin reikalingos.

Lietuvoje daugiau kaip 60 tūkst. neįgaliųjų, turinčių judėjimo funkcijos sutrikimų, patiria netiesioginę diskriminaciją dėl nepritaikytos fizinės aplinkos, įskaitant ir transporto priemones, kurios teikia vežimo paslaugas. Ši problema keliamą ir Europos Sąjungos lygmeniu, kuri atitinkamuose teisės aktuose numatė terminus, per kiek laiko transporto priemonės bei infrastruktūra Europos Sąjungos valstybėse narėse būtų pritaikyta neįgaliesiems. 2010 m. gegužės 27 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė įstatymą Nr. XI-854 dėl Neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo, kuriuo ratifikavo 2006 m. gruodžio 13 d. Niujorke priimtą Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją ir jos Fakultatyvų protokolą (toliau – Konvencija). Pagal šios Konvencijos 9 str. Valstybė įsipreigojo imtis visų priemonių, kad neįgaliesiems lygiai su kitais asmenimis būtų užtikrintas transporto ir kitų visuomenei teikiamų paslaugų, tame tarpe ir taksi paslaugų, prieinamumas tiek miesto, tiek kaimo vietovėse.

Siekiant palengvinti žmonių su negalia visavertę integraciją į visuomenę būtina užtikrinti, kad žmonės su negalia taptų savarankiškesni ir mobilesni planuojant savo kasdienes veiklas, o prie to neabejotinai prisideda ir taksi paslaugas teikiančios bendrovės. Nevaržomai judėti mieste ir aktyviai dalyvauti bendruomenės veikloje dažnai trukdo taksi paslaugų teikimo nepritaikymas neįgaliesiems: reikiamų transporto priemonių pritaikymo nebuvimas,

negebėjimas iš anksto organizuoti reikalingą tam pritaikytą įrangą ar transporto priemonę ir pan.

Šiai dienai pagrindiniai teisės aktai, nustatantys taksi paslaugų teikimo tvarką yra Lietuvos Kelių transporto kodeksas bei Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011-12-09 įsakymu Nr. 3-768 „Dėl leidimų vežti keleivius lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – **Taisyklės**), kuriuose nėra jokių reikalavimų ar rekomendacijų taksi paslaugas teikiantiems asmenims (tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims) turėti specialios paskirties automobilius, pritaikytus fizinę negalią turintiems asmenims vežti.

Siekiant aukščiau nurodytų tikslų: užtikrinti judėjimo negalią turinčių asmenų socialinę integraciją, skatinant ne tik žmonių be negalios, bet ir judėjimo negalią turinčių asmenų turizmą tiek iš svečių šalių, tiek ir valsybės piliečių, bei jų galimybę lygiomis teisėmis su visais žmonėmis naudotis šalyje teikiamomis taksi paslaugomis, įgalinančiomis juos judėti visoje šalyje ir jos miestuose, **siūlome Ministerijai** peržiūrėti Taisykles, reglamentuojančias taksi paslaugų teikimą, inicijuojant šiuos esminius pokyčius, užtikrinančius asmenų su judėjimo negalia mobilumą, t.y.:

- inicijuoti Taisyklių pakeitimus, kuriuose būtų numatomas reikalavimas bendrovėms (ne fiziniams asmenims), turinčioms nuosavybės teise ar valdomoms (naudojamoms) kitais pagrindais (nuomos, panaudos ir pan.) bent 10 (dešimt) ir daugiau transporto priemonių, kuriomis teikiamos taksi paslaugos, turėti nuosavybės teise priklausantį bent 1 (vieną) automobilį, pritaikytą judėjimą negalią turinčio asmens vežimui (toliau – **Taisyklių pakeitimas**).

Paminėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinto principo, jog esminės ūkinės veiklos sąlygos, draudimai ir apribojimai, kuriais daromas esminis poveikis šiai veiklai, turi būti įtvirtinti tik įstatymu, nebūtų pažeistas, nes siūlomas Taisyklių pakeitimas nelaikytinas esminiu ir (ar) ribojančiu asmenų veiklą, nes šio principo įgyvendinimu (i) nebūtų ribojama taksi bendrovių veikla kokiais nors draudimais, sankcijomis ar atsakomybės taikymu joms, (ii) tokiais pritaikytomis priemonėmis bendrovės galėtų vežti ir asmenis, kurie neturi negalios, todėl ir jokių finansinių nuostolių ar kitų praradimų ar ribojimų dėl to bendrovės ženkliai nepatirtų.

Maža to, tokios bendrovės galėtų pasinaudoti šiai dienai galiojančiu lengvatiniu 5 proc. PVM tarifu¹, taikomu neįgaliųjų techninės pagalbos priemonėms įsigyti ir jų remontui, įgalinančiu sumažinti bendrovės sąnaudas, pritaikant tokią transporto priemonę vežti judėjimo negalią turinčius asmenis, bei ją remontuojant ar kitaip prižiūrint.

Tokiu būdu būtų tik užtikrinamas ne tik valstybės, bet ir joje atsakingai veikiančių taksi paslaugas teikiančių bendrovių prisidėjimas prie atsakingo žingsnio Valstybės bei kitų šalių piliečių (turistų), turinčių judėjimo negalią, gerovei užtikrinti.

Pagarbiai

Seimo narys

Justas Džiugelis

¹ Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas 19 str. 4 d. 2 p.